

Uchwała Nr IV/40/15
Rady Powiatu Brzeskiego
z dnia 26 lutego 2015 r.

w sprawie Powiatowego Programu Profilaktyczno - Edukacyjnego dla dzieci i młodzieży zagrożonych przemocą w rodzinie w powiecie brzeskim na lata 2015 - 2018

Na podstawie art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 595 z późn. zm.) w związku z art.6 ust. 3 pkt. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz.1493 z późn. zm.)

Rada Powiatu Brzeskiego ustala co następuje:

§ 1

Uchwała się Powiatowy Program Profilaktyczno - Edukacyjny dla dzieci i młodzieży zagrożonych przemocą w rodzinie w powiecie brzeskim na lata 2015 - 2018 o następującym brzmieniu:

**POWIATOWY PROGRAM PROFILAKTYCZNO-EDUKACYJNY
DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ZAGROŻONYCH PRZEMOCĄ W RODZINIE
W POWIECIE BRZESKIM NA LATA 2015-2018**

<u>Spis treści:</u>	str.
I. Wprowadzenie	3
1. Prawne uwarunkowania programu	4
2. Uzasadnienie programu	5
3. Adresaci programu	6
I. Założenia programu	6
1. Cel główny programu	6
2. Cele szczegółowe, zadania i działania	7
II. Partnerzy Programu	11
III. Czas realizacji Programu	11
IV. Przewidywane rezultaty realizacji Programu	12
V. Monitoring i sprawozdawczość	12

I. WPROWADZENIE

Przemoc to według definicji zawartej w art. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.):

„Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt. 1 (członek rodziny – osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks karny), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.”

Przemoc w rodzinie charakteryzuje to, że:

- jest intencjonalna – przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu Kontrolowanie i podporządkowanie ofiary,
- siły są nierówne – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Sprawca jest silniejszy a ofiara słabsza,
- narusza prawa i dobra osobiste – sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.),
- powoduje cierpienie i ból – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Ze względu na ból, strach i upokorzenie, jakiego doznają dzieci - ofiary przemocy - jak i z powodu długoterminowych konsekwencji doświadczania przemocy, konieczne jest przeciwdziałanie jej. Organizuje się je najczęściej w trzech płaszczyznach.

Pierwszą płaszczyznę przeciwdziałania przemocy stanowią działania interwencyjne. Polegają one na uniemożliwieniu dalszego krzywdzenia dziecka i udzieleniu mu pierwszej pomocy. Tę pierwszą i natychmiastową pomoc winni udzielać specjaliści.

Drugą płaszczyznę przeciwdziałania przemocy są działania terapeutyczno- lecznicze zmierzające do zminimalizowania i usunięcia doznanych urazów i krzywd. Samo wykrywanie krzywdzenia dziecka ma sens wtedy, gdy idzie za tym szybkie leczenie, co nie zawsze jest możliwe, gdyż nie ma u nas wystarczającej liczby odpowiednio wyszkolonych terapeutów, a i sami rodzice niechętnie poddają się procesowi leczenia.

Trzecią płaszczyznę przeciwdziałania przemocy jest profilaktyka. Ze względu na narastanie zjawiska przemocy wobec dziecka wydaje się, że jest ona najlepszym sposobem

chroniącym je przed skrzywdzeniem. Jej główną zaletą jest to, że pozwala zapobiec przemocy, a więc uchronić dziecko przed jej doświadczaniem, głównie dzięki popularyzacji wiedzy o omawianym zjawisku, sposobach rozpoznawania przemocy i wyrobieniu umiejętności przeciwstawiania się jej.

1. Prawne uwarunkowania programu.

Zadania jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie określa ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).

Do zadań własnych powiatu należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- 4) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

- 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- 2) opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Podstawą prawną opracowania Powiatowego Programu Profilaktyczno – Edukacyjnego dla Dzieci i Młodzieży Zagrożonych Przemocą w Rodzinie w Powiecie Brzeskim na lata 2015-2018 jest przepis art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U z 2005, Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.). Program profilaktyczny pozostaje w spójności z realizowanym Powiatowym Programem

Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2018 oraz koreluje z następującymi realizowanymi programami:

- **Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;**
- **Krajowy Program Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przystępności wśród Dzieci i Młodzieży;**
- **Program w Zakresie Pomocy Społecznej i Polityki Prorodzinnej w Województwie Opolskim na lata 2009-2013;**
- **Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2004-2018.**

2. Uzasadnienie programu.

Dotychczasowe kierunki działań na podstawie Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar dotyczą przede wszystkim udzielania pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie. Niewiele spośród nich ma na celu zapobieganie zjawiskom przemocy w rodzinie. Działania pomocowe podejmowane są głównie w sytuacji wystąpienia ostrego kryzysu w rodzinie. Zakres i formy udzielanej pomocy skupiają się przede wszystkim na zapewnieniu bezpieczeństwa osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. Aby nie doprowadzać do konieczności podejmowania interwencji w sytuacjach wystąpienia przemocy w rodzinie i aby niwelować tego skutki, należy zintensyfikować podejmowanie działań o charakterze profilaktycznym.

Z powyższego wynika potrzeba skonstruowania i wdrożenia w życie programu profilaktycznego, który będzie miał na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. W związku z tym zostały opracowane cel główny i cele szczegółowe oraz działania podejmowane na terenie powiatu augustowskiego, które w efekcie powinny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą.

Konieczne jest podjęcie działań zmierzających w kierunku edukacji społecznej dostarczającej wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemem. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej zarówno sprawcom jak i ofiarom przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci. Największy efekt z podejmowanych działań widoczny będzie w sytuacji współpracy pomiędzy służbami społecznymi zaangażowanymi w realizację zadań dotyczących

przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

3. Adresaci programu

Adresatami programu są:

- Rodziny zagrożone zjawiskiem przemocy w rodzinie;
- Rodziny dotknięte przemocą:
 - ofiary przemocy
 - sprawcy przemocy
- Rodziny niewydolne wychowawczo, niezaradne życiowo
- Dzieci i młodzież zagrożona niedostosowaniem społecznym
- Osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej i niedostosowane społecznie
- Przedstawiciele władz lokalnych, instytucji i służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin

I. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

1. Cel główny programu:

Celem głównym programu jest **zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych przemocą odpowiedniego poziomu życia i rozwoju, poprzez kompleksowy system wsparcia rodziny i dziecka.**

Realizacja celu głównego obejmowała będzie obszary prewencji, edukacji, prawa i pracy socjalnej. W związku z powyższym wyznaczono podstawowe nurty działań programowych:

1. Działania uprzedzające – profilaktyka, monitorowanie pojawiających się zagrożeń dla rodziny, rodzin dysfunkcyjnych i patologicznych, potrzeb dzieci i rodzin oraz ocena efektywności kierowanej do nich pomocy.
2. Działania wspierające – kompleksowe rozwiązania mające wspierać dziecko w zakresie ochrony jego praw i wolności, wyrównywanie szans edukacyjnych, opieki socjalnej i specjalistycznej, przy jednoczesnej, szeroko zakrojonej akcji szkoleniowo-uświadamiającej na temat funkcji rodziny, jej zagrożeń i patologii oraz przemocy w rodzinie i przeciwdziałania tej przemocy.
3. Działania interwencyjne – nakierowane na dzieci, które doświadczają przemocy w rodzinie lub są zagrożone, w celu szybkiej i skutecznej pomocy konkretnemu dziecku

i natychmiastowemu odizolowaniu go od sprawcy przemocy.

2. Cele szczegółowe, zadania i działania:

Zaplanowanie i podjęcie działań profilaktycznych, mających przywrócić rodzinie równowagę, przeciwdziałać zjawiskom patologicznym oraz skutecznie chronić dzieci przed negatywnymi zachowaniami rodziców czy opiekunów, a także zapewnienie im optymalnego poziomu rozwoju fizycznego i emocjonalnego jest zadaniem trudnym i wymagającym. Cel główny programu osiągnięty zostanie przez realizację następujących celów szczegółowych:

1. Zwiększenie społecznego zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy wobec dzieci.
2. Kształtowanie odpowiednich postaw rodzicielskich i usprawnianie systemu wsparcia rodziny w procesie wychowywania dzieci.
3. Doskonalenie pracy z rodzinami zagrożonymi przemocą, dysfunkcyjnymi i patologicznymi.
4. Podejmowanie skutecznych działań profilaktyczno- edukacyjnych i terapeutycznych na rzecz dzieci i młodzieży zagrożonych przemocą.
5. Podnoszenie standardów usług świadczonych przez instytucje i organizacje pomagające dziecku i rodzinie.

Cel szczegółowy nr 1:

Zwiększenie społecznego zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy wobec dzieci.

Nr	Zadanie	Działanie	Realizator
1.	Rozpowszechnianie materiałów promocyjnych i informacyjnych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym promowanie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci i młodzieży w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.	- zakup i rozpowszechnianie broszurek, ulotek, plakatów, czasopism i publikacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej
		Zwiększenie zasobów bibliotek szkolnych o nowe pozycje książkowe i multimedialne o tematyce związanej z profilaktyką i podjęcie działań w kierunku	Miejskie i Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

		zainteresowania uczniów, nauczycieli i rodziców posiadającym księgozbiorem.	
2.	Udział w kampaniach informacyjnych i promocyjnych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Udział w społecznych kampaniach poświęconych problematyce przemocy w rodzinie,	-Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie -Komenda Powiatowa Policji - Ośrodki Pomocy Społecznej -Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Cel szczegółowy nr 2:

Kształtowanie odpowiednich postaw rodzicielskich i usprawnianie systemu wsparcia rodziny w procesie wychowywania dzieci.

Nr	Zadanie	Opis działania	Realizator
1.	Poszerzenie oferty edukacyjnej dla rodziców	<p>1. Spotkania z rodzicami w szkołach – prelekcje, wykłady.</p> <p>2. Cykl spotkań dla rodziców przeżywających trudności związane z przemocą, uzależnieniem, wychowaniem dzieci.</p> <p>3. Promowanie i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w trakcie dozoru/nadzoru w rodzinach zagrożonych przemocą</p> <p>4. Promowanie i wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą poprzez ujęcie w planach działania pedagogów, w szkołach i placówkach oświatowych dla których organem prowadzącym jest Powiat Brzeski</p>	<p>Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne w Brzegu i Grodkowie, Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej</p> <p>- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w - kuratorzy sądowi</p> <p>Szkoły i placówki oświatowe dla których organem prowadzącym jest Powiat Brzeski</p>

Cel szczegółowy nr 3:

Doskonalenie pracy z rodzinami zagrożonymi przemocą, dysfunkcyjnymi i patologicznymi.

Nr	Zadanie	Działanie	Realizator
1.	Zwiększenie dostępności do specjalistycznych form pomocy dla rodzin wymagających wsparcia w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	1. Rozwój usług profilaktyczno-wspierających skierowanych do rodzin przeżywających kryzys: - konsultacje indywidualne w Poradni; - konsultacje dla uczniów i rodziców w szkołach, - poradnictwo wychowawcze, - terapia rodzin, - terapia indywidualna dzieci i młodzieży.	Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne w Brzegu i Grodkowie

Cel szczegółowy nr 4:

Podjęcie skutecznych działań profilaktyczno-edukacyjnych i terapeutycznych na rzecz dzieci i młodzieży zagrożonych przemocą.

Nr	Zadanie	Działanie	Realizator
1.	Podjęcie działań profilaktycznych, psycho-edukacyjnych i terapeutycznych wobec dzieci i młodzieży zagrożonych przemocą w rodzinie.	1. Organizowanie i dofinansowywanie programów profilaktycznych, pogadek informacyjno-edukacyjnych, koncertów i spektakli teatralnych o tematyce dotyczącej przeciwdziałania przemocy. 2. Wspieranie i finansowanie Szkolnych Programów Profilaktyki poprzez zakup sprzętu multimedialnego, broszur, ulotek, czasopism i publikacji. 3. Dofinansowanie kampanii edukacyjnych (w tym konkursów szkolnych) mających na celu promocję prawidłowych postaw i zachowań	- Miejskie i Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Nr	Zadanie	Działanie	Realizator
		4. Spotkania profilaktyczne z młodzieżą podczas, których poruszana jest tematyka dotycząca odpowiedzialności nieletnich wobec obowiązującego porządku prawnego	- Komenda Powiatowa Policji
2.	Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom nieagresywnym	<p>1. Współorganizacja i dofinansowanie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży w świetlicach szkolnych i Gminnych Ośrodkach Kultury, dofinansowanie organizacji międzyszkolnych zawodów sportowych, wyposażenie szkół w sprzęt sportowo-rekreacyjny</p> <p>2. Prowadzenie zajęć wychowawczych oraz zajęć profilaktycznych w świetlicach i placówkach wsparcia dziennego</p> <p>3. Organizacja oraz dofinansowanie profilaktycznych i terapeutycznych obozów dla dzieci i młodzieży z rodzin alkoholowych dotkniętych przemocą oraz innych form wypoczynku letniego i zimowego uwzględniającego programy lub zajęcia profilaktyczne, edukacyjne, rekreacyjne i turystyczne.</p>	<p>- Miejskie i Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>- świetlice i placówki wsparcia dziennego</p> <p>- Miejskie i Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p>

Cel szczegółowy nr 5:

Podnoszenie standardów usług świadczonych przez instytucje i organizacje pomagające dziecku i rodzinie.

Nr	Zadanie	Działanie	Realizator
1.	Poszerzenie kadry specjalistów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy na rzecz dzieci i młodzieży.	Finansowanie zatrudnienia oraz szkoleń pedagogów i nauczycieli niezbędnych do realizacji profesjonalnych programów profilaktycznych dotyczących przemocy na terenie szkół	- Miejskie i Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Nr	Zadanie	Działanie	Realizator
2.	Podniesienie poziomu wiedzy osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	1. poradnictwo specjalistyczne: psychologiczne, pedagogiczne, prawne i socjalne 2. szkolenia dla osób pracujących w instytucjach i organizacjach pomagających dziecku i rodzinie z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie- Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne w Brzegu i Grodkowie Lokalne Zespoły Interdyscyplinarne

III. PARTNERZY PROGRAMU

W związku z obszernym spektrum działań w obrębie tak delikatnej materii, jaką jest wychowanie dzieci oraz pomoc tym, które narażone są na negatywne, a czasem wręcz przestępcze działania dorosłych, realizacja założeń programowych wymaga aktywnego współdziałania wielu podmiotów. Przewiduje się pozyskanie do realizacji niniejszego programu wielu służb i instytucji do których należą:

1. Komenda Powiatowa Policji w Brzegu
2. Kuratorzy sądowi zawodowi i społeczni
3. Miejskie i Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z terenu Powiatu Brzeskiego
4. Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Brzeskiego
5. Placówki oświatowe – szkoły i przedszkola
6. Poradnie Psychologiczno- Pedagogiczne w Brzegu i Grodkowie

IV. CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Zakłada się, że Powiatowy Program Profilaktyczno- Edukacyjny dla Dzieci i Młodzieży Zagrożonych Przemocą w Rodzinie w Powiecie Brzeskim będzie realizowany w latach: 2015 – 2018.

V. PRZEWIDYWANE REZULTATY REALIZACJI PROGRAMU

1. Podniesienie poziomu świadomości i zaangażowania społecznego w sprawy przeciwdziałania przemocy i krzywdzeniu dzieci.
2. Poszerzenie wiedzy społecznej na temat infrastruktury instytucji pomagających dziecku i rodzinie.
3. Rozpowszechnienie informacji o możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia i pomocy dla rodzin niewydolnych wychowawczo.
4. Zwiększenie skuteczności ochrony dziecka przed dalszym krzywdzeniem.
5. Rozpowszechnienie wiedzy na temat prawidłowych metod wychowawczych wśród rodziców dzieci z rodzin zagrożonych przemocą.
6. Podniesienie jakości usług w zakresie pomocy dziecku i rodzinie.

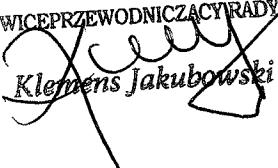
Realizacja Programu oraz jego powodzenie zależne będzie od współpracy pomiędzy instytucjami działającymi na terenie Powiatu Brzeskiego w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

VI. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

1. Ocena realizacji poszczególnych działań Powiatowego Programu Profilaktyczno-Edukacyjne dla Dzieci i Młodzieży Zagrożonych Przemocą w Rodzinie w Powiecie Brzeskim na lata 2015 – 2018 obejmuje okres roczny.
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brzegu zwróci się z prośbą do instytucji wskazanych w Programie jako realizatorzy o przesłanie sprawozdania z realizacji poszczególnych zadań za rok ubiegły do dnia 15 lutego każdego roku w wersji elektronicznej i papierowej.
3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brzegu sporządza zbiorczą informację z realizacji Programu i przekłada ją Zarządowi Powiatu Brzeskiego do dnia 15 marca każdego roku.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WICEPRZEWODNICZĄCY RADY

Klemens Jakubowski